

Çocuklarda Dermatolojik Hastalıklar: 4025 Hastanın Prospektif Analizi

Dermatological Disorders in Children: A Prospective Analysis of 4025 Patients

Ayşe AKBAŞ¹, Fadime KILINÇ¹, İbrahim YAKUT², Ahmet METİN³

¹Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Dermatoloji Kliniği, Ankara, Türkiye

²Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara, Türkiye

³Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

ÖZET

Amaç: Ankara'da bir çocuk hastanesi dermatoloji bölümüne başvuran çocuk hastalardaki deri hastalıkları sıklığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Ocak-Aralık 2011 tarihleri arasında, pediatrik dermatoloji polikliniğine başvuran 0-16 yaş arası 4025 hasta değerlendirildi ve 143 farklı deri hastalığı tanısı konuldu. Tanı konulan deri hastalıklarının yaş ve cinsiyete göre sıklığı belirlendi.

Bulgular: Çalışmada, hastaların 2088'i (%51.9) kız, 1937'si (48.1) erkek olguları. Tüm yaş gruplarında en sık görülen ilk 10 hastalık sırasıyla; kontakt dermatit (%15.6), siğiller (%8.7), atopik dermatit (%7.8), akne vulgaris (%6.9), seboreik dermatit (%4.3), insekt bite (%3.6), molluskum contagiosum (%2.9), keratozis pilaris (%2.6), kserozis (%2.4), ürtiker (%2.2)'di. Akne vulgaris, keratozis pilaris, telogen effluvium ve kserozis kızlarda; atopik dermatit, pitriyazis alba, ürtiker ve alopesi areata erkeklerde daha sıklıkla yaş grubuna göre yapılan değerlendirmede 6-11 yaş aralığındakiler %32.7 (1318 hasta) oranı ile en sık başvuran yaş aralığıydı. 0-2 yaşta atopik dermatit (%63), 3-5 ve 6-11 yaşta kontakt dermatit (%23, %33), 12-16 yaşta ise akne vulgaris (%87) en sık görülen hastalıktı. Hastalıkların mevsimlere göre dağılımının incelenmesinde; ilkbaharda kontakt dermatit, seboreik dermatit, pitriyazis rosea, deri enfeksiyonları, ürtiker daha fazla görülürken; siğiller, keratozis pilaris, ter bezi hastalıkları, nevüs ve vitiligo yazın daha çoktu. Atopik dermatit, insekt bite, kserozis, telogen effluvium sonbaharda, akne vulgaris, molluskum, ürtiker, pitriyazis alba ve psoriasis kış aylarında daha sıklıkla yaş grubuna göre yapılan değerlendirmede 6-11 yaş aralığındakiler %32.7 (1318 hasta) oranı ile en sık başvuran yaş aralığıydı.

Sonuç: Çocuk hastalarda tespit edilen deri hastalıkları içerisinde en sık görülen ilk üç deri hastalığı; kontakt dermatit (%15.6), siğiller (%8.7) ve atopik dermatit (%7.8)'dir. Bunlar çoğunlukla koruyucu önlem ve eğitici programlarla azaltılabilecek hastalıklardır. Çocukların deri hastalıkları prevalansını ortaya koyan daha fazla sayıda epidemiyolojik çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcükler: Çocukluk çağı, Deri hastalıkları, Epidemiyoloji

ABSTRACT

Objective: This study aimed at determining the prevalence of various skin disorders among pediatric patients attending outpatient clinics of the dermatology department of a children's hospital in Ankara.

Material and Methods: 4025 child patients aged between 0-16 years and attending our dermatology outpatients clinic between January 2011 and December 2011 were examined and assessed prospectively. A total of 143 different skin diseases were diagnosed. The prevalence of these skin diseases and their distribution by age and sex were investigated.

Results: There were 2088 (51.9 %) female and 1937 (48.1%) male patients. The ten most common diseases in all age groups in order of frequency were contact dermatitis (15.6%), warts (8.7%), atopic dermatitis (7.8%), acne vulgaris (6.9%), seborrheic dermatitis (4.3%), insect bites (3.6 %), molluscum contagiosum (2.9%), keratosis pilaris (2.6%), xerosis (2.4%), and urticaria (2.2%). Acne vulgaris, keratosis pilaris, telogen effluvium and xerosis were more common among girls while atopic dermatitis, pityriasis alba, urticaria and alopecia areata were more common among boys. The assessment of the patients with respect to age groups revealed that the highest rate of presentation was in the 6-11 years age group with a rate of 32.7%. Atopic dermatitis was the most common skin disorder in the 0-2 years age group (63%), contact dermatitis in the 3-5 years and 6-11 years age groups (23% and 33% respectively) and acne vulgaris in the 12-16 years age group (87%). The assessment of the patients with respect to seasonal distribution revealed

that contact dermatitis, seborrheic dermatitis, pityriasis rosea, skin infections and urticaria were most common in the spring while warts, keratosis pilaris, sweat gland disorders, nevi and vitiligo were most common in the summer. Atopic dermatitis, insect bites, xerosis, and telogen effluvium were most common in the autumn and acne vulgaris, molluscum, urticaria, pityriasis alba and psoriasis were most common in the winter.

Conclusion: Contact dermatitis (15.6%), warts (8.7%) and atopic dermatitis (7.8%) were the three most common skin disorders that we detected in pediatric patients. The prevalence of these skin disorders may be reduced by preventive measures and educational programs. Further epidemiological studies are needed to reveal the prevalence of childhood skin disorders.

Key Words: Childhood, Skin diseases, Epidemiology

GİRİŞ

Çocukluk dönemi fizyolojik ve psikososyal açıdan erişkinlerden oldukça farklıdır. Hatta çocukluk çağı da kendi içinde bir bütün olarak değerlendirilemez. Örneğin, bebeklik döneminin özellikleri, erken çocukluk ya da adölesan dönemiyle karşılaştırmayacak kadar farklıdır. Dolayısıyla çocuklarda görülen hastalıkların sıklığı, dağılımı ve özellikleri de hem erişkinlerden farklıdır, hem de kendi içinde yaşa bağlı olarak farklılıklar gösterir. Bu durum derinin fizyolojik fonksiyonları ve deri hastalıkları için de geçerlidir.

Gelişmekte olan ülkelerde, çocuk nüfusunun genel nüfusa oranı gelişmiş ülkelere göre daha fazladır. Bizim ülkemizde de 0-16 yaş grubunda yer alan bireyler toplam nüfusumuzun %25 gibi önemli bir kısmını oluşturmaktadır (1). Bu nedenle başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm dünyada uygun sağlık politikalarının oluşturulabilmesi için çocukluk dönemi hastalıklarına ait epidemiyolojik verilere gereksinim vardır. Deri hastalıkları açısından baktığımızda çocukluk döneminde karşılaşılan hastalıklarla ilgili birçok epidemiyolojik çalışma vardır. Ancak bu konuda yapılan her çalışma verileri desteklemek ve meydana gelebilecek farklılıkları tespit edebilmek açısından önemlidir.

Bu çalışma, ülkemizin başkenti ve ikinci büyük ili Ankara'da yer alan ve çevre illerden de hasta başvurusu bulunan bir çocuk hastanesinde deri hastalıklarının sıklığının ve dağılımının belirlenmesi amacıyla prospektif olarak planlandı.

GEREÇ ve YÖNTEM

Ocak - Aralık 2011 tarihleri arasında pediatrik dermatoloji polikliniğine başvuran 0-16 yaş grubundaki 4025 hasta prospektif olarak değerlendirildi. Çalışma için etik kuruldan izin alındı. Bütün hastalar aynı iki uzman dermatolog tarafından muayene edildi. Tanıya ulaşmak için gereğinde Wood ışığı muayenesi, dermatoskopik muayene, mantar araması, gram boyama, kan tetkikleri, radyolojik inceleme, deri biyopsisi, yama testi gibi yöntemlerden yararlandı.

Hastalar demografik veriler ve tanılara göre dağılımı karşılaştırmak için 4 ayrı dönemde ele alındı: 0-2 yaş (süt çocukluğu), 3-5 yaş (okul öncesi), 6-11 yaş (okul), 12-16 yaş (adölesan).

İstatistiksel analizler için SPSS version 20.0 (IBM, Chicago, IL, USA) programı ile kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında Ki-Kare testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık sınırı $p < 0.05$ olarak belirlendi.

BULGULAR

Dört bin yirmi beş hastanın 2088'i (%51.9) kız, 1937'si (48.1) erkeklerden oluşuyordu. Bunların yaş ve cinsiyet gruplarına göre dağılımı Tablo I'de görülmektedir.

Hastaların %11.3'ünde ikinci tanı deri hastalığı varken, bazılarında üçüncü bir deri hastalığı da saptanmıştır (%0,5). Tespit edilen deri hastalıklarından en sık görülenleri ve sıklıkları Tablo II'de gösterilmiştir.

Cinsiyete göre hastalıklar irdelendiğinde; kızlarda kontakt dermatit (%54), siğiller (%52) ve akne vulgaris (%61), erkeklerde ise kontakt dermatit (%46), atopik dermatit (%59), siğiller (%48) en sık görülen ilk üç hastalık arasında yer almaktaydı. Cinslere göre en sık görülen 10 hastalık Tablo III'de görülmektedir. Hastalık gruplarının cinsiyet dağılımı incelendiğinde dermatitler kızlarda fazlaydı ve görülme oranı erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlıydı ($p < 0.05$).

Tüm hastalıklar içerisinde en sık kontakt dermatit (%15.6) saptanmıştır. Kontakt dermatit 3-5 ve 6-11 yaş arası en sık izlenen hastalık olup kızlarda daha fazladır. Diaper ve atopik dermatit erkeklerde daha sıktır. En sık rastlanan 10 hastalığın yaş gruplarına göre dağılımı Tablo IV'de gösterilmiştir.

Enfeksiyon hastalıkları süt çocukluğu dışındaki diğer yaş gruplarında anlamlı düzeyde yüksek saptandı ($p < 0.05$). Enfeksiyon hastalıklarından viral enfeksiyonlar (%14.7 $n=591$) en sık görüleni idi. Siğiller (%8.7, $n=349$) kızlarda daha fazla iken, molluskum (%2.9, $n=117$) her iki cinsiyette aynı sıklıkta saptandı.

Bakteriyel enfeksiyonlar içinde en sık impetigo (%1.2) saptandı. 0-2 yaş (%36) ve 6-11 yaş (%34) grubunda, kız cinsiyette daha fazlaydı.

En sık tespit edilen deri eki hastalığı akne vulgaristi (%6.9; $n=279$). Adölesan dönemde ve kızlarda daha fazla bulundu ($p < 0.05$).

Ektoparaziter hastalıklardan en fazla böcek sokmaları (insekt bite) ile karşılaşıldı ($n=146$, %3,6). 6-11 yaş arasında en çok görüldü ($n= 57$, % 39). Pedikülozis kapitis ve skabies çok az sayıydı.

Eritemli skuamli hastalıklar 253 (%8.8) hastada görüldü. En sık seboreik dermatit (%4.3; $n=175$), pitriyazis rosea (%1.9; $n=78$) ve psoriasis (%1.3; $n=53$) saptandı. Seboreik dermatit, psoriasis

ve pitriyazis rosea okul çağında anlamlı düzeyde yüksek oranda izlendi ($p < 0.05$). Seboreik dermatit süt çocukluğu döneminde de daha fazlaydı.

Pigmenter hastalıklar 232 olguda görülmüş olup bunun 77'si (%1.9) vitiligo, 82 tanesi (%2) pitriyazis alba olarak değerlendirildi.

Keratozis pilaris okul döneminde (6-11 yaş grubu) en fazlaydı. Ürtiker ağırlıklı olarak okul çağı çocuklarında görülen bir hastalıktı.

Melanositik nevüsler adölesan grupta en yüksek oranda görüldü.

Tablo I: Yaş gruplarına göre cinsiyetin dağılımı.

Yaş Grubu	Kız (n=2088)	Erkek (n=1937)
0-2	%21.4	%27.7
3-5	%16.7	%19.7
6-11	%34.2	%31.3
12-16	%27.7	%21.3

Tablo II: En sık karşılaşılan 10 hastalığın görülme sıklıkları.

Hastalıklar	n	%
Kontakt Dermatit	626	15.6
Siğiller	349	7.8
Atopik Dermatit	318	7.3
Akne Vulgaris	279	6.9
Seboreik Dermatit	175	4.3
İnsect Bite	146	3.6
Molluskum Kontagiozum	117	2.9
Keratozis Pilaris	106	2.6
Kserozis	95	2.4
Ürtiker	90	2.2

Tablo III: En sık tespit edilen 10 hastalığın cinsiyete göre dağılımı.

Hastalık Adı	Kız		Erkek		
	Sayı	%*	Hastalık Adı	Sayı	%*
Kontakt Dermatit	338	54	Kontakt Dermatit	288	46
Siğiller	181	52	Atopik Dermatit	185	59
Akne Vulgaris	170	61	Siğiller	168	48
Atopik Dermatit	130	41	Akne Vulgaris	109	39
Seboreik Dermatit	93	53	Seboreik Dermatit	82	47
İnsect Bite	80	36	İnsect Bite	66	45
Keratozis Pilaris	64	60	Pitriyazis Alba	59	72
Molluskum	61	52	Molluskum	56	48
Telojen Effluvium	61	75	Ürtiker	50	56
Kserozis	53	56	Alopesi Areata	46	46

Kserozis ve pruritus süt çocukluğu grubunda daha fazlaydı.

Tırnak hastalıklarından onikomadezis süt çocukluğu grubunda, onikolizis ise süt çocukluğu ve okul öncesi grupta fazla görüldü.

Saç hastalıklarından en sık görüleni telogen effluviumdu. En sık 12-16 yaş grubunda saptandı. Alopesi areata ise 3-5 yaş grubunda en sık izlendi.

Hastaların 19'unda genodermatoz vardı. Bunlar iktiyoz, ekto-dermal displazi, epidermolizis bülloza, tüberoskleroz, pakioniş konjenita, inkontinensia pigmenti ve albinizmdi.

Kontakt dermatit, seboreik dermatit, pitriyazis rosea, herpes, deri enfeksiyonları, ilkbahar aylarında fazlaydı. Siğiller, keratozis pilaris, ter bezi hastalıkları, melanositik nevus, vitiligo yazın daha çok görüldü. Atopik dermatit, insekt bite, kserozis, telogen effluvium, vitiligo sonbaharda sık görüldü. Akne, molluskum, ürtiker, pitriyazis alba, psoriasis kışın daha çok görüldü. Daha nadir rastlanan fungal hastalıklar kış mevsiminde yaz ve ilkbahara oranla istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha sık gözlemlendi ($p < 0.05$).

TARTIŞMA

Dermatolojik hastalıkların görülme sıklığı ve dağılımı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir (2,3). Deri hastalıkları açısından baktığımızda çocukluk döneminde karşılaşılan hastalıklarla ilgili bir çok epidemiyolojik çalışma bulunmaktadır. Bu konuda yapılan her çalışma verileri desteklemek ve meydana gelebilecek farklılıkları tespit edebilmek açısından önemlidir. Dermatolojik hastalıkların görülme sıklığı ve dağılımı ile ilgili en kapsamlı çalışma Nanda ve ark. (2) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada 10.000 çocuk prospektif olarak incelenerek 162 dermatoz tanımlanmıştır. En sık atopik dermatit (%31.3), verrukalar (%13), alopesi areata (%6.2), pitriyazis alba (%5), psoriasis (%4), diaper dermatit (%4) saptanmıştır (2). Hayden ve ark (3) pediatri polikliniğine başvuran 1547 çocuk hastayı prospektif olarak değerlendirdiğinde dermatolojik hastalıkları 9 grupta toplamış

Tablo IV: Yaş gruplarına göre hastalıkların sıklığı.

0-2 Yaş (n=984)	%	3-5 Yaş (n=730)	%	6-11 Yaş (n=1318)	%	12-16 Yaş (n=993)	%
Atopik Dermatit	20.2	Kontakt Dermatit	19.3	Kontakt Dermatit	15.7	Akne Vulgaris	24.5
Kontakt Dermatit	16.6	Siğil	8.3	Siğil	12.4	Kontakt Dermatit	12.0
Seboreik Dermatit	6.9	Atopik Dermatit	7.7	İnsect Bite	4.3	Siğil	10.7
Molluskum	3.8	Molluskum	5.6	Seboreik Dermatit	3.9	Telogen Effluvium	3.6
İnsect Bite	3.7	İnsect Bite	5.3	K.Pilaris	3.5	Seboreik Dermatit	3.4
Kserozis	3.7	Kserozis	3.5	Pitriyazis Rosea	3.4	Vitiligo	2.8
Ürtiker	2.4	Alopesi Areata	3.0	Pitriyazis Alba	3.2	K.Pilaris	2.6
Milarya	2.2	Seboreik Dermatit	2.8	Ürtiker	3.0	M.Nevus	2.2
Diaper Dermatit	2.1	Pitriyazis Alba	2.7	A.Areata	2.5	Pitriyazis Rosea	2.0
İmpetigo	1.8	K.Pilaris	2.3	T. Effluvium	2.4	T.Versikolor	1.5
Diğer	36.6		39.5		45.7		34.7

ve en sık dermatolojik hastalık olarak deri enfeksiyonları (%36), diaper dermatit (%16) ve atopik dermatit (%9)'i saptamıştır. Wenk ve ark. (4) ise İsviçre'de 0-16 yaş grubu 1105 çocuk hastayı prospektif olarak değerlendirmiş; en sık %25.9 atopik dermatit, %9.1 pigmenter nevus, %5 verrukanın görüldüğünü bildirmişlerdir. Özcan ve ark. (5) sağlık ocaklarına başvuran ve deri hastalıklarından yakınan 0-6 yaş grubu hastalarda en sık dermatitlere, sonra da enfeksiyöz hastalıklar ve ürtikere rastlamışlardır.

Ülkemizde daha önce yapılan çalışmalarda, en sık görülen çocuk deri hastalıklarının dermatitler (%17.9 - %26) olduğu bildirilmiştir (6-10). Bu çalışmada da en sık rastlanan deri hastalıkları olarak dermatitler ile (%25.8) karşılaşılmıştır. Gül ve ark. (11) araştırmalarında en sık enfeksiyon hastalıklarını tespit etmişlerdir. Enfeksiyon hastalıkları bizim çalışmamızda ikinci sıklıktaydı.

Araştırmamızda dermatit grubu içinde en sık kontakt dermatit (%15.6)'e rastladık. Kontakt dermatit iritan ya da alerjik olabilir. Hastaların yaşı ile ilgili olarak yama testi uygulama zorluğu nedeniyle hastaların çoğunda kontakt duyarlılığa sebep olan maddeler ve sıklığı araştırılmadı. Çocuklarda kontakt dermatitin fazla görülmesi değişen alışkanlıklar, moda ve hobilere bağlanmakta, 3-5 ve 6-11 yaş grubunda iritan ve alerjik maddelerle temasın arttığını düşündürmektedir (6). Kontakt dermatit insidansını azaltabilmek için allerjen maddeler ve korunma yolları hakkında hasta ve aileleri bilgilendirilmelidir.

Atopik dermatit, dermatitler içinde ikinci sıklıkta görüldü (%7.8). Gelişmiş ülkelerde atopik dermatitin çocukların %10-20'sinde görüldüğü bildirilmektedir (12). Atopik dermatit sıklığı çalışmalara göre değişiklik göstermektedir. Atopik dermatit prevalansının yüksek olmasında genetik, çevresel ve sosyoekonomik faktörlerin etkisi büyüktür. Son yıllarda görülme sıklığı giderek artmaktadır. Bunun nedeni olarak hava kirliliği, ev tozu akarlarına maruziyet, yaşam tarzı, hijyenin giderek artması, emzirmenin azalması, yiyeceklerdeki katkı maddeleri, merkezi ısıtma faktörlerinin varlığı düşünülmektedir (6). Wenk ve ark. (4) atopik dermatitin prevalansını %25.9 olarak belirtmişlerdir. Türkiye'de yapılan ça-

lışmalarda ise bu oran % 6.75-10.5 arasında değişmektedir (6-10,13). Bu çalışmada ortaya konan atopik dermatit sıklığı (%7.8) ülkemizden bildirilen diğer çalışmalarla uyumludur. Tamer ve ark. (14) da sonuçlarımıza benzer şekilde atopik dermatiti erkeklerde daha fazla saptarken, Wenk ve ark. (4) her iki cinste de aynı oranda bulmuşlardır.

Çalışmalarda atopik dermatit ve seboreik dermatitin yaş artkça azalma eğilimi gösterdiği; numuler dermatit, liken simpleks kronikus ve pitriyazis albanın yaş ile artığı bildirilmiştir (9,10,12).

Dünyanın değişik yerlerinden bildirilen pediatrik enfeksiyonlar, başta hijyen olmak üzere çeşitli faktörlerin etkisiyle farklı oranlarda görülmektedir. Etopya'da %81 (15), Mısır'da %70.8 (16), İsviçre'de %10 (4), Kuveyt'te ise %7 (2) oranında deri enfeksiyonları saptanmıştır.

Pediatrik deri hastalıklarına ilişkin retrospektif çalışmaların en kapsamlısı Hindistan'da Sardana ve ark. (17) tarafından 0-12 yaş arası 30.078 çocukta yapılmıştır. Bu çalışmada deri enfeksiyon ve enfestasyonları en sık rastlanılan olup hastaların %47.15'inde görülmüştür. Bu da Hindistan'da hijyenin çok kötü olduğunu göstermektedir. Saçar ve ark. (8) göre ekzemalardan sonra en sık görülen hastalık grubu %20,6 oranla enfeksiyöz deri hastalıklarıdır. Bu da araştırmamızdaki değere (%21.3) çok yakındır. Araştırmamız viral hastalıkların en fazla okul dönemi çocuklarında bulunduğunu göstermektedir. Bu durum enfeksiyöz etkenlerin kalabalık alanlarda kolayca bulaşması ile açıklanabilir. Tekin ve ark. (9) enfeksiyöz dermatozları 0-16 yaş aralığında ve ayakta hastalarda %25.2 oranında saptamışlardır. Çiçek ve ark. (18) ise yatarak tedavi edilen hastalarda bu oranı %47 olarak bildirmiştir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda, bizde olduğu gibi en sık siğiller (%4.5 - %5.5) görülmüştür (6,7,14). Hongkong'da yapılan bir çalışmada da siğiller %5.5 oranında görülmüştür (19). Saptadığımız %8.7'lik oran biraz yüksek ve muhtemelen, kalabalık ortamda yaşayan, sosyoekonomik ve sosyokültürel düzeyi düşük hastaların çok başvurusuyla ilgilidir.

Tabari ve ark. (8) 1.5-5 yaş aralığı 986 çocukta molluskum contagiozum prevalansını %2.12, Saçar ve ark. (20) ise %1.08

bulmuşlardır. Araştırmamızdaki sıklık %2.9 olup daha yüksektir. Bu yüksek oran, düşük aile geliri, yetersiz beslenme ve yetersiz hijyen ile ilişkili olabilir. Karaca ve ark. (21) gelir düzeyi yeterli ailelerin çocuklarının gittiği, okul öncesi eğitim merkezlerinde bulunan çocuklarda yaptıkları deri hastalıkları araştırmasında enfeksiyon hastalıklarına daha az rastlamışlardır. Doğan ve ark. (22) siğilleri %2, molluskumu %0.32 sıklığında bildirmişlerdir.

Ektoparaziter hastalıklar hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde siktir. Pedikülozis kapitise %10-40 oranında rastlanacağı kabul edilir (23). Özcan ve ark. (5) pedikülozis kapitisi %1.3, skabiyesi %0.08 bulmuşlardır. Çalışmamızda bu hastalıklara ilişkin oranlar oldukça düşüktür (%0.02). Bunun sebebi ailelerin bu hastalıkları kendileri tanıyarak ya da birinci basamak sağlık kuruluşlarına başvurarak tedavi etmesinden kaynaklanabilir. Saçar ve ark. (8) insekt bite'ı %4.7 bulurken, biz %3.6 oranında bulduk.

Akne vulgaris adölesan döneminin sık görülen hastalığıdır ve kızlarda hormonal nedenlerle erkeklere göre daha erken ortaya çıkmaktadır (%12). Ülkemizde yapılan araştırmalarda akne vulgaris sıklığının 13-16 yaş grubunda anlamlı şekilde arttığı (%11.8 - 25,2) görülmüştür (10,14,23). Larsson ve Liden (24) de benzer şekilde aynı yaş grubunda %36.5 oranı ile en sık akne vulgarisle karşılaştıklarını bildirmiştir. Akne prevalansı İsviçre' de %8.9, Hongkong'da %9.8 olarak bildirilmiştir (4,19). Biz ise % 6.9 olarak saptadık. Kız erkek arasında cinsiyet dağılımları incelendiğinde kızlar ile erkekler arasında anlamlı bir fark görüldü ($p<0.05$). Kızlarda %61 oranında iken erkeklerde %39 idi.

Ülkemizde çocuklarda yapılan çalışmalarda ürtiker prevalansının %3.4 - 3.2 olduğu bildirilmiştir (6,9). Araştırmamızda ürtiker sıklığı %2.2 bulunmuş, hastalık erkeklerde ve okul çağında daha sık izlenmiştir. Wenk ve ark. (4) ise %3.4 oranında Türkiye'deki çalışmalara benzer sonuçlar bulmuşlardır. Hastalığın ilkbahar aylarında fazlalığı, bu mevsimde çoğalan aeroallerjenlerle ilişkisini düşündürmektedir.

Eritemli skuamli hastalıkları Saçar ve ark. (8) %9.9 olarak tespit etmişler ve bu grupta %7.1 oranıyla en sık seboreik dermatitle karşılaşmışlardır. Tekin ve ark. (9) ise %7.7 olarak bulmuşlardır. Folley ve ark. (25) okul öncesi dönemde seboreik dermatitin çok yaygın olduğunu bildirmişlerdir. Biz de seboreik dermatiti %4.3 oranında, psoriasis %1.3 olarak en sık okul çağında ve ilkbaharda gördük. Eritemli skuamli hastalıklar ve dermatitlerin ilkbaharda daha çok görülmesi etiyolojisinde alerjik faktörlerin irdelenmesi gerektiğini düşündürmektedir.

Hastalıkların etiyolojisinde mevsimsel değişimlerin de bulunduğu çevresel faktörler yer almaktadır (14). Araştırmamızda akne vulgaris, molluskum contagiosum, ürtiker, verrukalar, fungal enfeksiyonlar ve nasırlar kış aylarında sikti. İlkbahar aylarında kontakt dermatit, seboreik dermatit, pitriyazis rosea, herpes, akne vulgaris, deri enfeksiyonları, alopesi areata daha

çok görüldü. Alerjik reaksiyonlar bu mevsimde ortamdaki allerjenlerin etkisiyle daha fazla ortaya çıkabilir. Yaz aylarında verruka, keratosiz pilaris, ter bezi hastalıkları, nevus, keratosiz pilaris, akne, insekt bite, pruritus, ışık erupsiyonu ile daha fazla karşılaşıldı. Miliyaya ve fotokontakt dermatit gibi direkt güneş ışığı ve ısı ile ilişkili dermatolojik hastalıklar yazın daha fazla görülmektedir. Yaz ve sömestr tatilinde başvurunun daha fazla olması akne gibi hastalıkların fazla olmasını açıklayabilir. Tamer ve ark. (14) sonuçları da bulgularımızı destekler nitelikte benzerlik göstermektedir. Sonbahar aylarında atopik dermatit, insekt bite, kserozis, telogen effluvium, impetigo, el-ayak-ağız hastalığı, pruritus, dishidrotik ekzema, molluskum sikti.

Çalışmamızdaki, yaş gruplarına genel olarak bakıldığında çocuk hastalarda dermatitler en fazla hastalık grubunu oluşturmuştur (%21). Bunların arasından en sık gözlenen (%15.8) kontakt dermatittir ve 3-5 ile 6-11 yaş gruplarında çok görülmüştür. Atopik dermatit 0-2 yaşta ilk sırada yer alırken, okul öncesi 3-5 yaş döneminde üçüncü sırada görülmüştür. Bu sonuçlar Wenk ve ark. (4) ile Tamer ve ark.'nın (14) çalışma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Tamer ve ark. okul çağı döneminde kontakt dermatiti, siğil ve atopik dermatitten daha fazla görmüşlerdir. Tekin ve ark. (9) 0-16 yaş 1383 hastayı içeren rektospektif araştırmasında; süt çocuğu ve okul öncesi dönemde ekzemaları, okul döneminde enfeksiyon hastalıklarını, adölesan dönemde ise akneyi sık bildirmiştir. Çalışmamızda da, infantil ve adölesan dönemde aynı sonuçlar elde edilmesine rağmen kontakt dermatit tablosu okul öncesi ve okul çağında tespit edilen en sık dermatoz olmuştur.

Seraslan ve ark. (10) çalışmalarında ikinci bir deri hastalığı ile %4.6 oranında karşılaştıklarını bildirmiştir. Bu araştırmada hastaların %11.3'ünde ikinci, %0.5'inde ise üçüncü bir deri hastalığı olduğu ortaya konmuştur. Bu da deri hastalıkları insidansının giderek arttığını göstermektedir. Yaşam koşulları, sosyoekonomik düzey, stres bunda etkili olabilir.

SONUÇ

Çalışmamızın sonuçlarında, ülkemizde yapılan diğer çalışmalar ile benzer yanlar görülmesine rağmen, farklılıklar da vardır. Olgu sayısı, hastaların yaşam koşulları, ülkemizin farklı bölgelerinden başvurunun olması, farklı sosyoekonomik düzey çalışma sonuçlarını etkileyebilmektedir. Çalışmamızın, Türkiye'nin ikinci büyük ilinde, referans bir çocuk hastanesinde gerçekleştirilmesi, olgu sayısının fazla olması nedeniyle ülkemizde görülen çocuk deri hastalıklarıyla ilgili bir fikir vermektedir. Çocuk deri hastalıklarının sıklık ve şiddetinin uygun koruyucu sağlık politikalarının oluşturulması ve eğitim programlarının yaygınlaştırılması ile azaltılabileceğini, araştırmamızın bu konuda yapılacak daha geniş epidemiyolojik çalışmalara öncülük yapabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Türkiye İstatistik Kurumu adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) veri tabanı yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus 2011. Erişim Tarihi: Available from 18.03.2013. www.tuik.gov.tr.
2. Nanda A, Al-Hasawi F, Alsaleh QA. A prospective survey of pediatric dermatology clinic patients in Kuwait: An analysis of 10.000 cases. *Pediatr Dermatol* 1999;16:6-11.
3. Hayden GF. Skin diseases encountered in a pediatric clinic. A one-year prospective study. *Am J Dis Child* 1985;139:36-8.
4. Wenk C, Itin PH. Epidemiology of pediatric dermatology and allergology in the region of Aargau, Switzerland. *Pediatr Dermatol* 2003;20: 482-7.
5. Özcan A, Seral M, Bayram N. Sağlık ocaklarına başvuran hastalarda deri hastalıklarının durumu. *T Klin J Dermatol* 2005;15:129-35.
6. Can B, Kavala M, Türkoğlu Z, Zindancı I, Südoğan S, Topaloğlu F. Prevalence of skin conditions among pediatric patients in the region of İstanbul. *Türkderm* 2011; 45:10-11.
7. Oruk Ş, İter N, Atahan CA, Gürer MA. Çocuklarda dermatolojik problemler. *T Klin J Dermatol* 2002;12:1-4.
8. Saçar H, Saçar T. Çocukluk çağı dermatozlarının prevalansı. *Türkderm* 2010;44:132-7.
9. Tekin NS, Sezer T, Altınyazar HC, Koca R, Çınar S. Zonguldak bölgesinde çocukluk çağında görülen deri hastalıklarının prevalansı: Beş yıllık retrospektif analiz. *T Klin J Dermatol* 2007;17:92-8.
10. Serarşlan G, Akçalı C, Özer C. Çocukluk çağında karşılaşılan deri hastalıkları. *Türk Aile Hek Derg* 2007;11:13-6.
11. Gül Ü, Çakmak SK, Gönül M, Kılıç A, Bilgili S. Pediatric skin disorders encountered in a dermatology outpatient clinic in Turkey. *Pediatr Dermatol* 2008;25:277-8.
12. Sanfilippo AM, Barrio V, Shorten CK, Callen JP. Common pediatric and adolescent skin conditions. *J Ped Adol Gynecol* 2003;16:269-83.
13. Inanir I, Sahin MT, Gunduz K, Dinc G, Türel A, Ozturkcan S. Prevalence of skin conditions in primary school children in Turkey: Differences based on socioeconomic factors. *Pediatr Dermatol* 2002;19:307-11.
14. Tamer E, İlhan MN, Polat M, Lenk N, Alli N. Prevalence of skin diseases among pediatric patients in Turkey. *J Dermatol* 2008;35:413-8.
15. Figueroa JI, Fuller LC, Abraha A, Hay RJ. The prevalence of skin disease among school children in rural Ethiopia--a preliminary assessment of dermatologic needs. *Pediatr Dermatol* 1996;13:378-81.
16. Mostafa FF, Hassan AAH, Soliman MI, Nassar A, Deabes RH. Prevalence of skin diseases among infants and children in Al Sharqia Governorate, Egypt. *Egyptian Dermatology Online Journal* 2012;8:4.
17. Sardana K, Mahajan S, Sarkar R, Mendiratta V, Bhushan P, Koranne RV, Garg VK. The spectrum of skin disease among Indian children. *Pediatr Dermatol* 2009;26:6-13.
18. Çiçek D, Dertlioglu SB, Çolak C. Yatarak tedavi gören çocuk hastalarda deri hastalıklarının mevsimsel değişimi ve sıklığı. *F U Sağ Bil Tıp Derg* 2009;23:31-5.
19. Fung WK, Lo KK. Prevalence of skin disease among school children and adolescents in a student health service center in Hong Kong. *Pediatr Dermatol* 2000; 17:440-6.
20. Tabari ST, Shakerian MA. Prevalence of molluscum contagiosum disease in day care centers in Babol, Northern Iran. *J Ped Inf Dis* 2007;2:153-5.
21. Karaca Ş, Kulaç M, Demirel R, Köken R, Özel H, Çetişli A. Afyonkarahisar Okul Öncesi Eğitim Merkezlerinde deri hastalıkları prevalansı. *T Klin J Dermatol* 2007; 17: 4-8.
22. Doğan G, Özcan A, Şenol M, Şaşmaz Ş. Malatya'da ilk ve ortaokul öğrencilerinde derinin viral hastalıklarının prevalansı. *Journal of Turgut Özal Medical Center* 1997;4:387-90.
23. Prendiville JS. Scabies, Lice. In: Harper J, Orange A, Prose N (eds). *Textbook of Pediatric Dermatology*, 2th ed. Italy: Blackwell Publishing, 2006:659-73.
24. Larsson PA, Liden S. Prevalence of skin diseases among adolescents 12-16 years of age. *Acta Derm Venereol* 1980;60:415-23.
25. Folley P, Zuo Y, Plunkett A, Merlin K, Marks R. The frequency of common skin conditions in preschool-aged children in Australia: Seborrheic dermatitis and pityriasis capitis (cradle cap). *Arch Dermatol* 2003;139:318-22.